

Ekonomická logika organizace námořního pirátství

Adam Ondruška
MUES, 20. 10. 2010

Pirátství aktuálně

THE WALL STREET JOURNAL.
WSJ.com

*„Somali Pirates Abduct 43
Sailors off Kenya“*

17/10/2010

Co je pirátství

- neproduktivní aktivita
- kriminální aktivita
- na moři

Karibském pirátství – několik faktů

- privatýři, korzáři, bukanýři
- zlatý věk pirátství 1700-1730

- cca 25 posádek, celkem kolem 2 000 mužů
- pirátská loď v průměru 80 mužů
- obchodní loď v průměru 13-17 mužů

- věhlasní kapitáni
- vysoké výdělky
- krátké kariéry

Somálské pirátství – několik faktů

- od 90. let 20. století
- Somálsko – *failed state*
- zpočátku proti „nelegálnímu“ rybolovu
- z výpalného postupně výkupné za rukojmí

- frekventovaná oblast námořních tras
- cíli útoku převážně nákladní lodě

- nyní těžiště ve pobřežních dvou oblastech

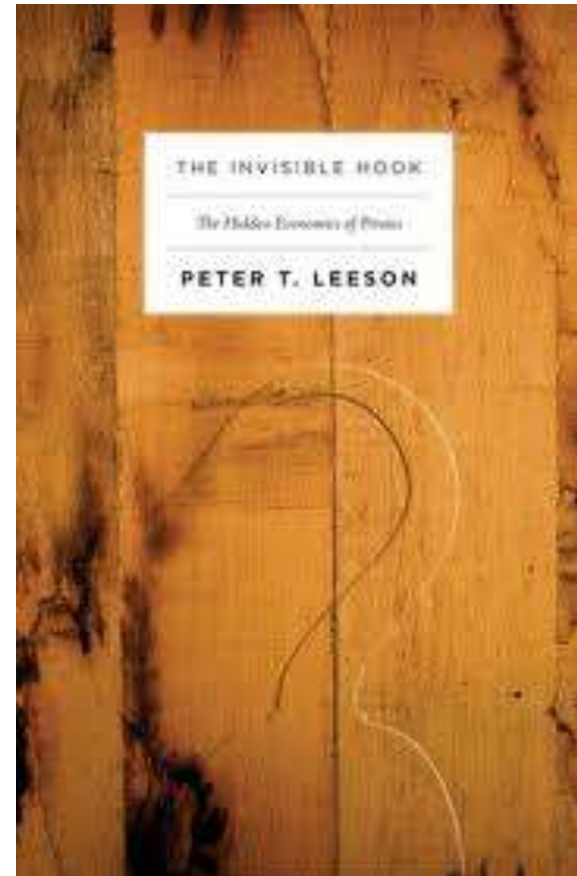
Somálské pirátství – několik faktů

- Puntland
 - autonomní region na severu
 - pirátská síť pod částečnou patronací státní moci
 - město Eyl
- centrální Somálsko
 - anarchické prostředí
 - město Harardheere

Ekonomie a pirátství

- interpretační potenciál ekonomie
- pirátství pro zisk
- piráti v zásadě racionální
- pirátská firma

Pirátská organizace

- neproduktivní pirátství
- ale snaha o maximální výnos (kořist/výkupné)
- koalice pirátů
- organizace pirátů

Koordinace karibského pirátství

- kriminální bojový podnik
- nutnost hierarchické organizace
- problém agentury na obchodní lodi
- autoritativní kapitán obchodní lodě

Koordinace karibského pirátství

- na pirátské lodi není problém agentury
- demokraticky volený kapitán pirátské lodě
- jeden muž – jeden hlas

- *quartermaster*
- rovnostářské odměňování

Koordinace somálského pirátství

- pirátská operace zasahuje i na pevninu
- na pevnině koordinace aktivit (příprava útoku, držení rukojmích, vyjednávání o výkupném...)
- na moři velení bojůvkám na člunech
- problém agentury
- reziduální *A-shares*

Fungování pirátské organizace

- naléhavé x nenaléhavé situace
- ex post rozhodování kapitána x ex ante úprava
- prevence konfliktů
- eliminace negativních externalit
- vyřešení pozitivních externalit

Prevence vzájemných konfliktů

KARIBSKÉ PIRÁTSTVÍ

- regulace chování ex ante zákoníky
- pravidla dělení kořisti
- kodex pravidel chování
- sankce
- jednomyslnost

SOMÁLSKÉ PIRÁTSTVÍ

- klanové řešení sporů v Puntlandu
- soubor pravidel s explicitními sankcemi v centrálním Somálsku

Eliminace negativních externalit

KARIBŠTÍ PIRÁTI

- negativní vliv některých aktivit na bojeschopnost posádky
- řešení privatizací není možné
- regulace

SOMÁLŠTÍ PIRÁTI

- méně negativních externalit
- nejsou speciálně ošetřeny

Vyřešení pozitivních externalit

KARIBŠTÍ PIRÁTI

- motivace k maximálnímu bojovému nasazení
- kompenzace ztrát odškodněním
- odměny za mimořádné úsilí

SOMÁLŠTÍ PIRÁTI

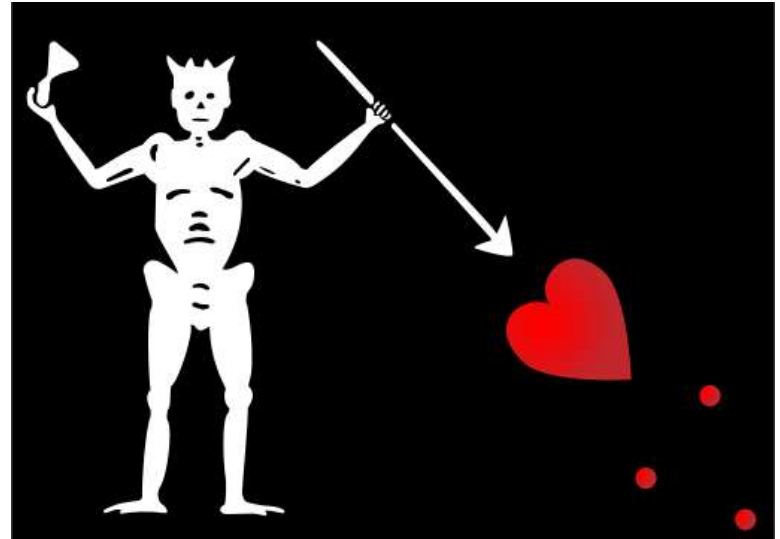
- podobný systém
- kompenzace ztrát
- zvláštní odměny

Pirátská akce

- interakce s protivníky
 - boj s oběťmi
 - boj s nepřáteli, kteří je mají pirátství stíhat
-
- kontakt s obětí
 - přiblížení a boj
 - jednání s obětí

Kontakt s obětí

- nákladnost boje
- výnosy bojem ohroženy
- karibští piráti signalizují vlajkou
- *Jolly Roger*
- somálští piráti signalizovat nemohou
- zájem na rukojmích

Útok a boj

KARIBIK

- falešné signály
- maskování
- dělostřelecký útok
- abordáž

SOMÁLSKO

- rychlé čluny
- ztížená pozice bránících se (rychlost, výzbroj?)

Jednání s obětí

KARIBIK

- racionální užití násilí
- zabránit sabotáži, znehodnocení kořisti
- mučení

SOMÁLSKO

- zájem na výkupném
- asymetrické hodnocení rukojmích
- mučení kontraproduktivní
- striktní dodržování pravidel
- vyjednávání o výkupném

Piráti a trh

- pirátství není provozováno ve vzduchoprázdnu
- je třeba získat lidi
- je třeba obstarat si kapitál

Lidské zdroje

KARIBIK

- konskripce (donucení)
- nákladná a riziková
- občas nevyhnutelná

- dobrovolnost
- fingoaná konskripce

SOMÁLSKO

- konskripce nulová
- dobrovolnost
- vysoké výdělky
- vstupní investice

Kapitálové zdroje

KARIBIK

- lodě, vybavení a výzbroj získány kriminálně
- kooperativní obchod s partnery
- prodej kořisti

SOMÁLSKO

- čluny a zbraně obstarány na trhu
- počáteční investice organizátora
- dodatečné zdroje na burze
- investice do pirátských společností v Harardheere

Problém kooperace

- kontrakty karibských pirátů částečně ve stínu státu
- při absenci státní vymahatelnosti kontraktů nutná extralegální řešení
- přetrvávající partnerství
- *tit-for-tat strategy*
- informovanost
- reputační mechanismus neformálních institucí
- somálské klanové struktury